

## **NOTĂ INFORMATIVĂ**

### **la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030**

#### ***1. Denumirea autorului proiectului***

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030 a fost elaborat de către Cancelaria de Stat, cu participarea membrilor Grupului de lucru pentru elaborarea proiectului acestei Strategii, care include în componența sa reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, membrii Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), experți naționali și internaționali.

#### ***2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite***

Elaborarea proiectului documentului strategic este prevăzută în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.235/2021. Totodată, elaborarea proiectului este asumată conform Foii de parcurs revizuite privind democrația locală și regională în Republica Moldova, semnată de Guvernul Republicii Moldova și Congresul Autorităților Locale și Regionale la 15 aprilie 2021.

În contextul asumării angajamentelor de aderare la Uniunea Europeană aprobarea unei noi Strategii de reformă a administrației publice este un criteriu stipulat în Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană pe data de 4 august 2022.

Proiectul Strategiei este dictat de necesitatea de a asigura implementarea reformei administrației publice prin stabilirea unor obiective și direcții prioritare de intervenție pe termen lung (anii 2023-2030).

Conform rapoartelor efectuate cu suportul partenerilor de dezvoltare se atestă că, reforma administrației publice, implementată în perioada 2016-2018, a fost realizată parțial. Optimizarea numărului de ministere și autorități publice centrale nu a fost însoțită de elemente importante de bună guvernare, de consolidare a capacităților funcționarilor publici și de responsabilizare a administrației publice.

Potrivit Raportului de evaluare intermediară și ex-post al Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020, efectuat conform Metodologiei de evaluare a documentelor de politică publică, cu asistența partenerilor de dezvoltare în cadrul Programului ENPI al Uniunii Europene pentru Republica Moldova „Sprijin pentru procesul de reformă a administrației publice în Republica Moldova”, se constată că rezultatele preconizate nu au fost obținute. Tendințele contradictorii ale rezultatelor reformelor din domeniul administrației publice au fost reflectate prin indicatori globali ai guvernantei calculați de Banca Mondială (*WGI-Worldwide Governance Indicators*), cu anumite progrese după semnarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, dar insuficiente și neconsolidate. Printre explicații, lipsa de consecvență în implementarea reformelor și instabilitatea politică.

Or, perpetuarea unui sistem ineficient al administrației publice poate amplifica problemele și vulnerabilitățile structurale ale țării și eroda încrederea oamenilor în instituțiile statului.

Prin urmare, este prioritară trasarea în continuare a unor obiective strategice care să permită edificarea unei administrații publice moderne, eficiente, profesioniste, orientate spre furnizarea de servicii publice de înaltă calitate, conform nevoilor și așteptărilor cetățenilor și mediului de afaceri din Republica Moldova.

Noul document de politici publice va oferi o viziune clară despre tendințele de reformă a administrației publice la nivel central și local pe cinci componente, reflectând în același timp principiile spațiului administrativ european.

Elaborarea Strategiei este absolut necesară și în contextul aspirațiilor Republicii Moldova de aderare la Uniunea Europeană. Statutul de țară candidat dictează necesitatea accelerării implementării reformelor și armonizării legislației naționale la legislația Uniunii Europene.

Astfel, Strategia constituie cadrul strategic de bază pe termen lung pentru implementarea reformei administrației publice, angajament asumat conform Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr.112/2014.

### ***3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene***

Proiectul nu conține norme de armonizare a legislației naționale cu legislația UE.

### ***4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi***

Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030 vine să susțină **implementarea reformelor pe cinci componente** (*1. Managementul Funcției Publice și al Funcționarilor Publici; 2. Cadrul instituțional al Administrației Publice Centrale; 3. Sistemul de Planificare Strategică și Elaborare a Politicilor Publice; 4. Debirocratizare și Dezvoltarea Serviciilor Electronice; 5. Administrația Publică Locală*).

**Structural, proiectul Strategiei cuprinde următoarele compartimente:**

#### **Introducere**

Reflectă informațiile referitoare la rezultatele reformelor din anii precedenți din domeniul administrației publice, având la bază rapoarte/studii efectuate, inclusiv cu suportul partenerilor de dezvoltare.

#### **Analiza situației**

Relevă principalele probleme pe componentele reformei și cauzele acestora, inclusiv descrierea posibilelor consecințe și riscuri în cazul neintervenției în soluționarea problemelor.

#### **Viziunea, Principiile și Scopul Strategiei**

**Viziune:** o administrație publică centrală și locală eficientă, transparentă și responsabilă, capabilă de perfecționare permanentă, care oferă servicii accesibile și de calitate cetățenilor și mediului de afaceri din Republica Moldova, contribuind astfel la bunăstarea societății și la consolidarea coeziunii sociale.

**Scop:** până la sfârșitul anului 2030, Republica Moldova să dispună de o administrație publică centrală și locală capabilă să asigure condițiile pentru dezvoltarea sustenabilă a țării, cu un nivel ridicat de integritate și competență, astfel încât:

- (1) să gestioneze cu eficiență și inclusiv servicii publice de calitate prin: profesionalizare și stabilitate, simplificare și raționalizare, predictibilitate și coordonare;
- (2) să câștige respectul și încrederea cetățenilor prin: onestitate, transparență și responsabilitate, accesibilitate și deschidere;
- (3) să-și consolideze capacitatea de fundamentare și implementare a politicilor publice, astfel încât să fie capabilă să răspundă provocărilor ridicate de procesul de aderare la UE.

**Principiile** pe care se sprijină Strategia sunt principiile spațiului administrativ european (*statul de drept, fiabilitatea/încrederea și predictibilitatea, deschiderea și transparența, responsabilitatea, eficiența și eficacitatea; descentralizare, subsidiaritate și autonomie locală*).

#### **Impactul Strategiei**

Impactul Strategiei se va manifesta pe câteva direcții principale. Pentru a măsura cantitativ impactul efectiv al Strategiei se vor utiliza indicatorii care evaluează calitatea guvernării/guvernanței publice și sunt calculați de Banca Mondială sub numele Worldwide Governance Indicators (WGI): 1) eficacitatea administrației; 2) calitatea reglementărilor; 3) participare și responsabilitate.

### **Obiectivele și direcțiile prioritare**

Strategia urmează a fi realizată prin implementarea unor **obiective generale**, reflectate pe cinci componente ale Strategiei.

#### **(1) Managementul Funcției Publice și al Funcționarilor Publici:**

- Republica Moldova va avea un sistem al funcției publice integru și competent, care reușește să gestioneze cu eficiență și echitabil servicii publice de calitate și accesibile, prin profesionalizare și stabilitate, susținute de un sistem profesionist/meritocratic și transparent de management al resurselor umane.

#### **(2) Cadrul instituțional al Administrației Publice Centrale:**

- Un sistem instituțional suplă și eficient al administrației publice centrale prin consolidarea rezultatelor obținute până acum, cu definirea clară a mandatelor instituțiilor publice centrale, eliminarea suprapunerilor, delimitarea clară a rolurilor între instituții de fundamentare a politicilor publice, instituții de implementare (agenții publice).

#### **(3) Sistemul de Planificare Strategică și Elaborare a Politicilor Publice:**

- Sistemul de fundamentare și implementare al politicilor publice pe bază de dovezi va fi generalizat, consolidat și va funcționa eficient, prin: coordonarea cu procesul de transpunere și implementare a acquis-ului UE, integrarea intereselor grupurilor celor mai defavorizate, îmbunătățirea coordonării și planificării strategice a politicilor în raport de toate resursele financiare disponibile (interne și internaționale) și creșterea semnificativă a capacității de monitorizare și evaluare.

#### **(4) Debirocratizare și Dezvoltarea Serviciilor Electronice:**

- Până la finalul anului 2030, Republica Moldova va avea o administrație publică eficientă, care dispune de practici democratice și oferă servicii de înaltă calitate cetățenilor și mediului de afaceri într-un mod transparent și eficient prin utilizarea tehnologiilor moderne și a serviciilor inovatoare care să respecte cerințele integrării europene printr-un proces administrativ imparțial, profesionist și responsabil.

#### **(5) Administrația Publică Locală:**

- Capacitatea administrației publice locale de a furniza într-un mod echitabil servicii publice adecvate și accesibile populației va crește în mod semnificativ, prin consolidarea instituțională și financiară a autorităților locale și prin implementarea cu succes a unor politici eficiente de dezvoltare economică și socială locală, luând în considerare pe deplin interesele grupurilor vulnerabile, astfel încât Republica Moldova să atingă standardele care să-i permită aderarea la UE.

Strategia trasează **direcții prioritare** pentru anii 2023-2030, precum și rezultatele principale care urmează a fi atinse.

### **Riscurile de implementare**

Sunt descrise riscurile anticipate și măsurile de diminuare sau înlăturare a acestora.

### **Procedurile de monitorizare, raportare și evaluare**

Strategia prevede trei niveluri de coordonare a procesului de implementare și monitorizare a măsurilor și activităților prevăzute, din care primele 2 (nivelul politic și nivelul profesional) asigură coordonarea verticală, iar cel de-al treilea (nivelul operațional) asigură coordonarea orizontală, după cum urmează:

- (1) Nivelul Politic - Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică (CIPS).
- (2) Nivelul Profesional - Secretariatul pentru implementarea Strategiei de Reformă în Administrația Publică.
- (3) Nivelul operațional - Echipa Strategiei din Cancelaria de Stat și persoanele de contact din instituții.

SRAP va fi implementată pe parcursul anilor 2023-2030 în două etape, prin intermediul

programelor de implementare ale acesteia pentru anii 2023-2026 (I etapă) și pentru anii 2027-2030 (etapa II). Programele respective vor servi drept bază pentru planificarea strategică și operațională a acțiunilor de reformă la nivel central și local.

Cancelaria de Stat va întocmi rapoartele anuale privind stadiul de implementare al SRAP și semestriale privind realizarea programelor de implementare a SRAP.

## **5. Fundamentarea economico-financiară**

Costurile necesare pentru implementarea Strategiei vor fi reflectate în programele de implementare ale acesteia pentru anii 2023-2026 (I etapă) și pentru anii 2027-2030 (etapa II) și vor fi acoperite de:

- a) bugetul de stat;
- b) mijloacele financiare ale organizațiilor internaționale;
- c) suportul oferit de partenerii de dezvoltare.

Implementarea practică a Strategiei presupune și o majorare a bugetului sectorial având în vedere complexitatea acestui exercițiu divizat pe cele cinci componente, precum și necesitatea de a antrena experți în domeniu.

Calcululele estimative discutate inclusiv în cadrul Platformei de Sprijin pentru Moldova de la Paris din 21 noiembrie 2022 arată că suma totală necesară pentru realizarea acțiunilor planificate pe componentele Strategiei constituie aproximativ 160 - 250 de mln. euro, din care aproximativ 40 mln. euro pentru reforma administrației publice centrale și alte 120 - 210 mln. de euro pentru implementarea reformelor administrației la nivel teritorial.

## **6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare**

Proiectul de hotărâre a Guvernului se integrează organic în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea altor acte normative.

## **7. Avizarea și consultarea publică a proiectului**

În scopul respectării prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind consultările publice a proiectului în cauză va fi plasat pe pagina web a Cancelariei de Stat ([www.cancelaria.gov.md](http://www.cancelaria.gov.md)), secțiunea - Transparența decizională, și pe platforma [particip.gov.md](http://particip.gov.md).

De asemenea, proiectul Strategiei va fi supus consultărilor publice cu toți subiecții interesați. În acest sens, a fost deja inițiat procesul de organizare a câtorva evenimente cu participarea reprezentanților autorităților publice centrale, a partenerilor de dezvoltare, altor factori interesați.

La 17 noiembrie 2022 și 20 decembrie 2022 au fost organizate ședințele Comisiei paritare pentru descentralizare. Una dintre deciziile prioritare din cadrul ședinței din 20 decembrie 2022 se referă la transmiterea componentei APL din proiectul Strategiei pentru consultare către Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM).

Lansarea procesului de consultări publice asupra proiectului Strategiei a avut loc în perioada 28-29 noiembrie 2022 la Conferința „Reforma administrației publice: provocări și perspective”, organizată cu suportul Uniunii Europene, Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională și Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare. La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, parteneri de dezvoltare, reprezentanți ai societății civile, mediului academic, mass-media.

La data de 13 ianuarie 2023 Grupul de lucru pentru elaborarea Strategiei de reformă a administrației publice pe anii 2023-2030 s-a întrunit în ședință pentru discuții tematice pe blocurile Strategiei.

Urmare discuțiilor din cadrul ședinței Grupului de lucru din 13 ianuarie curent, a fost agreat de comun acord efectuarea unor ajustări asupra documentului primar prezentat, în particular prin prisma propunerilor înaintate de membrii CALM, precum și reformatarea/aducerea în

concordanță cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.

La 31 ianuarie pe platforma Grupului de lucru al Strategiei a fost examinat suplimentar proiectul SRAP îmbunătățit, fiind luată decizia de a valida, de principiu, proiectul prezentat și de a lansa procesul de avizare, consultare prin susținerea unei campanii extinse la nivel teritorial.

**Secretar general al Guvernului**

**Igor TALMAZAN**